

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Glosa in epistolas canonicas - Cod. Aug. perg. 250

[S.l.], [9./10. Jh.]

Glosa in epistolam beati Iacobi

[urn:nbn:de:bsz:31-11298](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-11298)

Aug. Day 250

17

JACOBUS DomiNI ET DomiNI NostRI IHesu Xristi Seruus DomiNI
id est patris & filii. quia querum unam diuinitas atque maiestas. unum & dominum
& potestas. Dicit de hoc iacobus paulus apostolus. Iacobus cephus & iohannes
qui uidebatur columna esse. domini trias dederunt mihi. & barnabae socius
Vos ingentes. illum arcu uisione. Quia ergo in arcu uisione erat ordinatus apostolus. cur uir
eos qui in de epistola sicut presenter conloquendo docere. ita & absenter per epistolam consolari.
instruere. increpare. corrigere. Quomodo se seruus dicit. cum dominis dicit. la non dicit uos seruos
& amicos meos. non enim ille cui dicit. Seruus pigri & rulique. sed ille cui dicit. euge serue
bane & cetera. Xristi tribus dominis qui uocis stephano dominis scribit. & non solum his. uerum
etiam illis qui propter fidem nec dominis operibus profecti esse curabant. Congruenter etiam illis. qui
innumerum. xristi tribum. illis pro infidelitate cadentibus. gratia fidei successerunt. Omne
gaudium & iustitiae. non in tempore. temporali sed profectu & eternum. si uos ut ad omnimia beata. temporalia
seu diabulo temptatur propter fidem contingat qui sunt uariae temptationes. Sicut apostoli
ibant. gratia. confidentia. pro non xristi profectus atterit. non sunt condigna. pro haberentia qui
in nobis. & scientes qui temptatio fidei uerae profit. Ideo temptamini ut pro patientia fidei firmitate
ostendatis. hoc & paulus dicit. Scientes qui temptatio patientia operatur & temptatur. quia cuius patientia
non potest uinci. profectus esse probitur. Patientia autem opus profectu habet ut sitis profecti. in
proseuerantia. ut dominis ait. qui pro ueris. haberentia. opus etiam profectu & dilectio diuini
in fide confessione & opere. In temptatione in nullo deficientes. ide in nullo genere temptatione

¶ In nullo opere bono. Siquis autem uirum indiget sapientia ut. omnis sapien-
 tia salutaris ad opem perenda est. hoc tamen illa dicitur qua intellegitur quanta
 ¶ peccate dominus flagellat uterque. Quidam omnibus ut. omnibus dicit
 nec diffidit se fragiles et audiri. sed sciat quia desiderium pauperum seau-
 de dominus. nec in mare improperat. sed semper. peccatur. si recte augere
 paratus est. Postulat autem infide nihil hesitans. i. bene uiuendo. et preceptis
 domini obtemperando. se gaudio credat. nam ille hesitat. qui malum facere bo-
 ¶ num potest. Qui autem hesitat. similis est ut. qui se in odore conscientie peccati.
 hesitat de perceptione donorum facile in temptationibus uentis uentorum impulsus
 ¶ succedit. Vir duplex animo. qui humiliter rogat. et tamen diffidit. tunc hic
 uult gaudere cum seculo. et illic regnare cum deo. siue quod magis propter fauorem huma-
 ¶ num. quam propter deum bona operatur. In amicitia in amicitia uiuunt. in prosperis
 ¶ residunt. in aduersis terribantur. Gloriantur autem super humum. ut. quia qui aduersus
 deum humiliter suffert. sublimiter ab illo consolatus exaltatur in celo.
 ¶ uis autem in humilitate sua hoc phryonia dicitur. Itaque inquit gloriam suam
 qua de diuitis superbit. et pauperes opprimit funerida. esse meminerit.
 ut humiliatus in terra non periret cum illo purpurato diuitum. Quo sicut flos
 faciem transibit. sicut flos odore et uis delectabilis cito decedit. Itaque propter
 ¶ felicitas eluctur non erit. Exortus est enim sol. et t. ardet solis. senten-
 tia iudicis. decorem impiis et perminabit. iusti autem in pice ligna florent.

Tempus tamquam foenum uelociter ardescit. Ita & diues in itineribus marcescit.
Ille qui spernit in uincerto diuitiarum & terrenam gaudia celestibus anteponit in acribus
susperbit iniquis. quia uerbum domini rectum iniqui teli negligit.

11 **B**eatus uir qui suffert temptationem. i. hoc est qui patienter toleret aduersa
ut in apocalypsi dicitur. Est fidelis usque ad mortem. qui ad dominum se
pro dilectione intellegens per barnabam ad coronam per tingit quam dominus promissit dicens
fulgebunt uisus sicut sol in regno patris eius. Nemo cum temptatur dicat. i. 15

haec tenet de temptationibus quae ad dominum promittuntur & iterum disputantur.

12 **N**unc uero interioris diaboli. tunc naturae exponit. Nemo ergo cum aliquod pec-
catum temptatus commiserit dicat quod deo cogente haec necesse habuerit peccare.

13 **V**erum in temptationibus malorum sunt. i. temptationum. Ipsi enim nemo non temptat ut
deceperit. temptat autem uerba. sicut temptauit deus abraham. Idipsum propheta percutitur

14 **P**er hanc domine & temptatio. Unusquisque uero temptatur. a. c. s. i. hoc est
tribulatur a concupiscentia carnis. abstractus ab bono. Intelletus in malum. quia non est
uolentis. neque currentis. sed misericordis dei. ut in concupiscentia uirtutum superemus.

15 **V**nde concupiscentia cum conceperit. parit peccatum. Tribus modis temptamur
suggestione hostis. delectatione. & consensu naturae fragilitatis. quod si non con-
sentimus temptatio nobis fit inuita. tunc qui cor non erumit. Si uero abstractus
& inliciti incipimus. periculum mortis incedimus. delectationi aduersum perhibemus.

Peccatum uero cum consummatum fuerit generat mortem. Hoc est si post delectationem

opere pagimus. la lae celi unculo. p. non emeda cur. consistere tenemur.

III Nolite itaq; errare fratres dilectissimi. ad firmam qd temptamenta uitia ad
ueniant. Quia quidam p. meritis p. rior criminu. cursus in alia secler. ad finente

155 Omne datu opimū. int. Postquam mada adō non est. docuit. o ma bona conuani. L
hō uenire aspectu. da sū opimū s. fructus sps. u. caritas gaudiū. Tūcēra.
hoc donū p. fessū dicit. quia hanc inem sūm p. fessū m. des. uenit. opimū
luminū. l. ab auctore spiritalis luminis & corporalis. unde patet dicitur. Q

95 Quid habes. q. n. a. Apud quem nase intransmutatio. int. ut uoluntatis. uox
luminis. ut nunc largus. nunc parcos inueniatur. Uoluntate genuit nos.
int. n. meritis nris apud deo abstraxit. sed sua gratia. sicut ipse discipulis
suis ait. n. uos me elegistis. sed ego elegi uos. uerbo ueritatis. i. euangeli. quia
55 ipsa ueritas xpi. Ut simus in tū aliquid. int. Ne meo qd ait genuit. nos putemus
ēē qd ipse s. primariū quondā in exaltatione nob p. adoptionē concessū a s. bendit.

H or enī uersiculos quidā ita traxit. Uolens genuit nos uerbo ueritatis. ut simus
primitiue creaturaru ej. i. ut dicitur is creaturis quas cernim. simus meliores. aliter
Omīs creaturæ nos sum in tū p. passionē & resurrectionē xpi. qui primi nouissimi;

55 S cctis frimē diti. Respicit ad id qd superius ait. Omne datū opimū. int. quia
p. uos lapsi estis ad uicia & sup. na gratia estis in luminati. Sctā omīs homo uelox 55
int. hinc audiat ē. manulibus docet p. ceptis. lubet enī intente discere. & seradocere.
quia s. tul. cur est qui docet. qd ipse n. dicit. alit uelox ad bonū tardus ad omne malū

& crederet ad loquendum quia in multa loquuo. n. e. p. & uir linguosus. n. d. f. r. Et dicitur 55
dicit ad iram. qui amat uirtutes sapientiae nisi tranquilla mente percipit scriptum est enim
quia irae requiescit in sinu stulti. ammonet enim ne irae subripuat horum temptationis salutem.

55 **I**n omni uirtute. quae est iracundus. uia dicitur non est perfectus aliter. quicumque homo in iudicando
alium non imitatur eum cui dicitur. Tu dicitur uirtutum cum tranquillitate iudicas. licet
iuste iudicet. iustitia ^{tn} di non operatur. nam ipsa passio irae peccatum est.

Item **P**ropter quod abiciunt omne immunditiam. i. corporis & mentis & abundantiam malitiae
i. proprie interioris hominis. In mansuetudine. i. r. i. humiliter & non resistendo.
uerbum quod uis cordibus predicando in panibus. uos discendo & implendo suscipite.

Quod potest saluare animas uros. Etiam in corpore temptationes patiamini. & afflicti

L
11 55 **E**stote autem factores uerbi. i. r. i. Sicut & patet de legibus cultoribus dicitur. non audientes legis uocantur
legis iustis apud dominum. sed factores legis iustificabuntur. Fallantes uos in uos ipsos. Ille 55
se fallit. qui se putat per se sola scientia uerbi sine perfectione operum posse saluari.

55 **Q**uia si quis auditor est uerbi & non factor. hic comparatur. i. r. i. Speculum diuina scriptura.
qua considerat homo unde uenerit quid sit. quid futurus sit. quid uitare debeat.
quid obseruare. quid facere. Qui autem prospexit in lege perfectae i. r. i. lex perfectae
practica est euangelii. nihil enim ad perfectum adduxit lex.

1 55 **N**on auditor obliuiscitur i. r. i. non auditu tantum sine opere beatitudo acquiritur. Sicut
dominus ad discipulos ait. si haec seruis beati eritis supereritis eam. Non enim accepistis
spiritum seruitutis iterum. i. r. i. s. a. s. a. f. i. q. c. a. p. ipsa est lex libertatis. quod dicitur in textu christi.

4
nos liberavit. sicut apostolus ait. ubi sps dñi ubi libertas. & alibi

Siquis autem putat se religiosum esse. 1° r^o. Quisquis omnia quae supra dicitur observaverit. sine alicuius peccatis quae lingua committuntur se temperaverit. sine alicuius sedulo operum iustitia iactet. sicut dicitur. Corruptum mores. b. e. m. & iterum
14 **Mors dicitur. i. m. l. Religio mundicia & immaculata** 1° r^o. quia factio est operis boni
lectum dixerit. nunc adiungit quae dño maxime placent. i. misericordiam & in
nocentiam. In eo qd pupillis & viduis subvenire docet. dilectionem proximi commendat.
in ceteris mundiciam & castitatem & dñi dilectionem.

VI
Non mei nolite in personarum acceptione. 1° r^o. Redarguit eos qui sine opere
erant vacui. ut dicitur diuitibus pp̄t amare & habere. ait. pauperibus paterna mer
cede & habere. pp̄t dñm qui est splendor gloriae qui quicquid per nomine
pauperi dicitur remittit. melius quàm quaelibet dignitas. Ceterum si inveniunt
in 1° uentum 1° r^o. hinc augustinus dicit. n̄ leue est peccatum. si diuites ad ecclesiasticam
sedem eliguntur. contempto paupere instructione & sanctorum. De tota dicitur
uero 2° r^o r^o sic intelligi potest. ne quis putet diuitem tanto paupere meliorem
quanto uideat ditiosem. nescit iudex cogitationum iniquarum. N̄ne iudicatis apud os
in dñi. quasi dicitur. non apud dñm tale est iudicium. Et facti estis iudices. e. v.
ille iudex est. e. v. quae opere profert. Audite fr̄s mei ditimi. Diligentius anim
aduerate quia n̄ qui ditiores sunt ad saeculum. in diuino examine meliores.
15 **N**on enim elegit pauperes in hoc mundo 1° r^o Pauperes humiles uocat. mundo

f

55

55

55

55

55 **N**on enim elegit pauperes in hoc mundo 1° r^o Pauperes humiles uocat. mundo

despicabiles. fide locu placet. quibus ait. Nolite timere pusillus grex. q. c. p. m. d. u. r.

Pauperes quoque elegit parentes & discipulos piscatores. sed tamen hos in regno recludit. ubi dicitur.

18 Uos autem & honorastis pauperem. Dicendo. iuste illic & dicitur. iuste de hoc bene. In iuste

55 diiudicantes. Nōne diuites opprimunt uos. 7. t. hic illos aperte diuites uocat. quia.

xpō alium credentes opprimunt. & tribunt ad iudicia. blasphemantium

nomē xpī qd est super omne nomē alē. illi blasphemant qui religionē xpī

1957 anā actib; conuadunt. Si tamen legē p̄ficiat; regulē 7. t. hoc ē legem

55 caritatis. Sicut p̄sonas accipitis peccatū operamou 7. t. Transgres

sores uocat p̄sonarū acceptas. ne leues peccatū putarent. frangere

55 caritatem. Qui cūq; aū totā legem. s. offendit aū mino. 7. t. unum dicit

caritas. i. dilectio di. & ximi. In qualor pendet. cōpropheta. & merito reus

omnium dicitur qui illud in quo omnia consistunt dimiserit. aliter. qui

in diquo solutus est graui delinquere. legē frangit; Sic loqui mimi & sic

facto s. p. l. l. i. iudicari. i. legem caritatis. sic inquit. hoc loquendo & faci

endo ximos misericorditer diligite. ut adō dilecty misericordiā mereamini.

aliter. sicut lex p̄ moysen data seruatur. i. tunc lex liber uetat p̄ ihm xpī fac

ta est. sicut dicit ap. nō enim accepistis spm seruitutis. 7. t. & tōr. ubi sps

dnī. i. l. Sic loqui mimi inquit & sic facite. s. p. l. l. iudicanda. hoc ē

11. incipientes iudicari. grauius nāque iudicatur qui legem moysi.

quā quā naturalē contempnit. grauius itē qui agnitū euangl.

45 quā quilegē despicit moysi. Iudicium enim sine misericordia igitur haerete
 deamrib; misericordib; sentitur. quia quomaiorē quā quib; misericordiā
 diam adno consecutus ē eo iniustus illam proximā negat. & eo iustus impietate
 sua panis luit. Unde dñs ait. nolite iudicare. u. m. d. n. e. d. n. e. h. m. m.

55 Super exultat aut misol. igitur. sicut ille qui non fecit dolere. ita dicit miser
 cordia gaudebit. aliter. beati misericordes. quō ipsi misericordia consequentur.
 magis quā iudiciū. aliter. In quo misericordia vobis fuerit inuentū. quasi

55 unda peccati ignem extinguit. **Quid proderit fr̄i mei si fidē igitur.** Jviii.
 hinc de misericordia operibus disputat. ut quos uehementer ante respiciat.

consolatur. [¶] Docet cotidiana peccata cotidie depurare. ne homo cuius inano
 offenda. fit omnium peccat. In multis offendendo magis aggerere peccatus
 colligit. & ita quom non fecit misericordia in iudicio non inueniat.

55 Sicut frat̄ aut soror nudus u. e. igitur. sicut uerba sola. nudū uel si uerbum
 in creatura. ~~si non uerbum preberetur & uerbum.~~ ita fides uerborum
 seruata sine operibus caritatis mortua ē. simile ē hinc qd dñs ait. Qui cred
 diderit & baptizatus fuerit. s. e. Uere enim credit. qui habet fide quae per
 dilectione operatur. Iohannes de caritate qd iacob; de fide protestatur. Qui

uiderit fr̄em suū necesse habere. & c. u. s. a. e. q. c. d. i. m. u. e. o. Tu credis
 quō unus ē dñs. igitur. Sic in uangelio legio de homine clamat. quid mihi & tibi
 ih̄u filiū d. u. a. t. i. n. sed uis scire magis ē. si non & eius amor in corde

venetur. aliter enim est credere dñi. aliud dō. aliud m dñi. credere dñi qd ip
sesit etiā demones possunt. credere dō. i. uere ēē q. loquitur multū dñi possunt.
credere uero m dñi. soli nouerunt quid diligunt illum.

85 **V**is autē scire o homo qd. abraham pater nostre nre & operibus iustificatus est. In eodē
facto beati abraham iacob; operum. paulus fidei magnificentiā laudat. sicut et
uterq; qd abraham fide & operibus pfectus ēēt. & ideo quisq; illā magis in eo
uirtutē predicauit. quos suos auditores plus indigere pspexit. Quia enim
iacobus illis scribebat qui fidē sine operibus otiosā tenebant oportune tulit
illud xēplum. In quo precipua illa fides abrahę cōmendatur quę prius
scriptura teste laudatur. Quid uero paulus illos docebat qui sine fide dñi
operibus sege tollebant. ostendens qd sine fide impossibile placere dō. omēs patri
archas enumerans fidei testimonia. dicit pbaros. & specialitē de abraham
filium offerente. arbitrans inquit quidā mor tuos suscitare potest dñi.
uerū enim esse credidit qd ei dñs promiserat. In isaac uoca bitur
85 tibi semen. Ex operibus illius fidem cōsummata ē. i. quia in corde eius cōpfecta.
operū executione probatum est. Creditur abraham dō. qd. De hoc testimonio
pauit ad romā docēt qd nisi ueris fidei acceptis. statim iustus de impio fieri possit.
quia enī abrahę tantū feruebat infido ut p̄tus ēēt ad omnia quę dñs iuberet.
merito fides ei ad dō reputata ē. ad iusticiā qui cor eius nouerit. Nam ceterū
si quis baptizatus fide suscepit. in omnibus bene agere disponit. & mox.

de hac luce migraverit. p̄ fidē iustificatur. quia tempus ut fidē operibus probaret.
 disponente eo Inquē credidit non habuit. Atqui longo uiuunt tempore. nec bonis
 operib; insistere uirant. his proferendū ē q̄t̄ exēplū fidei simul & operū. dicit. U
 99 dicit quō ex operib; .i. h. Uidētis quō ex operibus iustificatur homo. e. n. ei. f. t. i. operib;
 fidei. quia p̄fectū op̄erū sine fidē nullus habet. fidem uero sine operib; multi. de qua
 lib; dicitur. Raptus est non malitia multatōr̄ mentē eius. aut factio decipere animā eius.

55 Similiter autē & Raab meretrix. p̄t̄ addit exēplū alienigenae mulierib;. quae popus
 misericordiae saluata. usque ad dignitātē genealogiae xp̄i inserta ē. huius exēplo
 predicationes euangelii hortat̄ suscipere. & consilio salutis accepto. ab omni pressura
 absconditor. ad dñm ih̄m remittere. sicut gumalibel fecisse legitur apostolis;

7x **N**alite plures magister fieri. p̄t̄. Illos ergo ab officio uerbi remouet. qui conuersi. alios
 conuertere anhelantes. ad hoc idonei non fuerunt. & quib; quidā de iudea descen
 dentes antiochiam. gentes arcūcidi debere docebant. alius doc̄ rōtib; labazō p̄parentes.

S uentes quō magis iudicium sumitis. Sicut quibus ministerauerit. b. g. f. a. Itaque
 non recte docēt. manus iudiciū dēnationis. quā si solus in suo scelere periret meretur.

1 **I**mmaliter enī offendimus om̄s. non solā quos sup̄re arguit sed & secum omnib; annu
 merant. ut tanto cautius in p̄fectis se arūspiciant. quanto se absq; peccato huius
 uitae uia trānsire non posse cognoscunt. lux autē illud caeli. n̄. s. m. i. c. e. j
 & iterū salāmon. quis ē homo iustus in t̄re. q̄. fab. e. n. peccet.

55 **S**iquis in uerbo non offenderit. p̄t̄. illo uidelicet uerbo. qui potest uti.

ut est uerbum doli. mendacii. maledictionis. & cetera que ex lingua ministriū
comittuntur; Potest etiā freno circūducere totū corpus. pendet ex superioribus.
quasi diceret. si quis lapsū lingue caudā hinc etiam cetera membra necesse
est diuertunt obseruare. Sicut equorum frenos in ore mittimus. ita subaudi
dis quanto amplius deos et nobis ipsis in ore mittimus frenos continentia.
ut lingue custodia. operum rectitudinē teneamus. Ecce nauis
cum igne sit. ita. Haurit in mari. mentes sunt hominū in hac uita. bonorum.
suum aduersus. uentū uelidi. appetitus mentium. quibus cogimur aliquid agere
per quod ad bonū et malū finem perueniamus. gubernaculū quo circūferunt.
mentis intentio. qua electi. portum uitæ attingunt. reprobū fluctuant et
torribi. necatibiter dunt. In lingua modicū quidē membrū est. ita. Magna
prima exultat. si bene gubernatur. si autē male. damnationē. Si bene docet etiam
uitā exultat. si prauē. morte. Hæc amicos qui in ortos. praua doctrina lade
bant ecclesiam.

XI

Ecce quantus ignis. ita. quā modicus ut qui clā habent. codices. Sicut modica
sentille magnā saepe siluā incendit. ita incontinentia lingue. magnā materiā
bonarū perdit uitam. Et lingua ignis. unde de insipiente sapiens dicit. Apertio
cus eius inflamatio. cui ignis contrarius est ignis salutaris. qui ligna foenū stipulā
uitæ consumens. serpens cordis inlusitat. quos se ardescunt. Uniuersos in
quibus lingua confertur. ita. quia uicium per tam fere facinorū seminant.

uel atrocitas. supra mendacia. falsa. t. per l. aut excusatio mali qd facimus. aut ostentatio boni qd non facimus. Et inflamat rotam naturae nostrae. Rotam dicitur in dicitur
 cuius aduertentia admittit. Inflamat. i. cum factum conuersationis praua loquendo
 contaminat. Inflammat. i. ad diabolo. qui siue inuere uoluerit. siue hinc
 uagetur. seu subitis teneatur suarum sepe fert seculum tumentis flammis. In modum
 febricitantis. quasi infectis punitur eburneis. feruore tunc et frigus in sibi languas
 non uelut sic demonis & sunt replis coluntur legi tempore ardent gehennali. Omnis enim
 natura bestiarum. ut legamus in plinio aspidem inmanissimam serpentem. In egiptu
 a patre familiae domitiam. & cor tunc de deuersa sua gressu amoniam. In insula
 papere. In marcellino comite scribente. mansue facta tigris ab india anastasio
 principi missa. Uult ergo intelligi quod lingua praecox. bestis perreptare. uolucris
 leuitate. & ditione. serpentibus uirulentia percipit. ut in illud quia excuere uigilantia
 lingua suat. ut illud posuerit in oculis suis. & illud uenenum aspidum sub. be.
 Lingua autem nullus. ut quia nullus doctus. potest domare linguam eorum. qui in ipsos
 cohibere negligunt. astultu uerbositate. & quia nullus loquentium. & quia aliquando
 delinquit in lingua sua. In quibus malum. quia cum coepit domare. domari non potest.
 p. lenu ueneno. ut quia plus serpentibus. & indomabilis. de rei incipit ueneno differere.
 dicens. In ipsa benediximus domini & patre. ut. Numquid fons de eodem fontem
 ut. Sicut dulcis & amara aquae non possunt simul unacumque fontis ebullire. serua
 si miscerentur dulcis quidem mox amarescit. amara quae si dulci nescit dulciorari.

¶ Ite benedictio & maledictio in uno ore non ueniunt. sed si quis secundum benedicere orando. &
predicando sicut. ut maledicere homines non mittat. & facta benedictionis est dulce
clinem amaritudinem maledictionis sumi. sic enim aposto testis eloquia mala bonos
mores. Ite etiam bonos sermones corrumpit. Num quid potest ficus. Item. quia sicut
arbor nequid. in ista naturali fructu. alterius esse arboris fructum ferre
tam ^{le} maledictus si quid boni. ut tempus loqui uideatur. fructum benedictionis
habere non potest. Alter. non potest ficus oliuas facere. quod quicumque se in
peccatis potius excusare quam accusare nititur. nequa quam opera
munda que per peccatis huiusmodi sunt perfecte sectatur. neque utus ficus.
quod perfecta dilectione debri. tunc feruere. nullum iam desus errata
bus nisi se ipsum accusat. ¶ Quis sapiens & disciplinatus inter uos. Item.
quod supra minus idoneos magistrum gradum habere uenerit. consequentem
ammonet. ut sapiens & disciplinatus magis recte uiuendo eruditionem
suam quam docendo demonstrat. ¶ Quod si zelum amarum & est qui et ad
predicandum uerbum quam uel faciendo uel uoluntate sit sepe ut per amo
rem iactant. per studium contentio nis. per eloquentiam facilitatem per
inuidiam aliorum docentium per ignorantiam ueritatis subtilitate
rectum incurrat. unde hie dicitur. quod si zelum amarum. h. Item. Zelum
amarum dicitur. & zelus bonus & contentio bona. ¶ Nolite gloriari
Item. qui ueritas ipsa probat non esse gloria dignos. eos qui sapientie

uerba mentes & ore. Zelum amarū & infructuosū & rē ionis studium gestant in corde.

Nonē sapē desursū igit. Notandū q' animalis homo. siue sapientia nā ab an, meli sed ab anima dicitur ut ait ap' factus ē primā dē m' in anima uiuentem. n. ad c. l. s. u. Spiritus homo ē t' ipse d' s. spū sancto plenus in carne apparet t' quis lib' & s' s. spū s'ci gratia s' d' m' in surā donationis xpi spiritus effectus. Animalis u' q' nil gratia spiritus habens eam modo q' naturā d' carnis t' anima sunt cogitare t' facere nouit. Recte ergo contentiosa

& supbia & diabolica illa sapientia d' quia dum t' rē gloriā anima querit. lute a maligno delusa ad agenele senexia conuertit. **V**bi zelus & contentio. igit. Omnis inquit custodia seruatiū eae quia d' ipso. uita. p' quae d' enī est cordis intentio. talis ē inō spectu d' fructus actionis. quia qui neq' uitiā luozus t' contentionis in corde regit hū hū s' omne opus p' rā uū.

licet hominib' rectū uideat' xpi in stantia q' ad unū anchazū super ni. Inuitus se figere negat. **I**bi Inconstancia q' omne op' p' rā uū. q' in p' s' p' s' x' i m' i' s' t' r' i' a' t' & in aduersis l' g' a' t'.

Quā autē desursū ē sapia igit. Mansuetudo utaq' quā superius habendū ē ē monuit. **Z**elo & c'entionib' aduersa. primo ē pudica. quia caste intellogit. pacifica q' in humilitate caritate custodit. modesta suadib' bonis r' sentit. q' a sapientis ē bonoz suasioni r' sentare. sic p' s' r' u' s' arguunt' sepaulo d' t' u' s' paruit. **P**lenae miseria igit hae ē conuersio quā sup' re disciplinātū habere docuit & ascendere. ut misericors sit in animo. & fructus miserie foris p' operu p' i' c' o' t' i' s' ascendet. **I**udicans sine simulatione. qui se doctoz fm & p' fectiozē uideri alus app' t' . multū laborat. ut p' x' i m' i' quas imprudentiae possit docte lacerare. & fēnū nūqua etiā eū a quib' ē alienus

fecisset bona. t. dixisse simulando iactos. Pudica autē sapia ludicat sine simulatione. dū nihil hoc facit.

Fructus autē iustitiae. 7. 1. Quia inq̄runt pacem sequunt̄ eā dum illa trā sui caedis quasi opti-
ma semine aspergunt ut p̄ cotidianū bonae actionis creantū ad caelestis uitae fructum
peruenire ualeant. Quicquid t̄ in hac uita agimus. sem̄ ē futurae r̄tributionis. & ip-
sa r̄tributio. fructus operis. ut ap̄t̄ act. quae t̄ seminauerit. homo. h. & m.

XIII

Vnde bellae & literae in uobis. q̄ne hinc id ē a celo & r̄tributione. Ex concupiscentis uir-
tutibus concupiscentia militum in mēbris eū adeo quae mens im̄ba prae suggerit. ali-
q̄ mēbris int̄p̄rante obediit. Unde sup̄ dicit. unus quisq; tēptat̄. ac s. a.
7. l. Sed & de appetitū tr̄strum bonorū sic ē regn. honoz. diuitiarū. & sim. lum

Literae & bellae sapientiae sunt. Litigatis & belligeratis. 7. 1. Ideo inquit n̄ habet̄
q̄ dñm n̄ postulastis. ut ipse uobis salutaria quaeq; offerat. qui utiq; bonae intentione
rogatus. & necessaria tr̄ne & sup̄na bona tribuet̄. P̄ctis & non accipitis. 7. 1. Dixit
rat eos non postulare. & nunc dicit eos p̄ctere sed male. q̄ q̄ male p̄ctit. In respectu
dñi nil p̄ctere uidetur. male n̄q; p̄ctere ē dñi iussa contēnere. eius beneficia
sp̄rare. t̄ amisso amore sup̄noz. Infima querere. & hanc n̄ ad sus̄t̄n̄t̄ionem hu-
manae fragilitatis. sed ad redundantia liberā uoluntatis. Unde s̄r. ut in concu-
piscentis. u. i. Adulteri. q̄ derelicto amore caelestis sapia. ad amplexum potius
amicitiae mundialis deflexi. & conditoze & tēpto. māmonae seruitutes. Hec est q̄t̄
amicitiae huius mundi. 7. 1. n̄ solum de quibus sup̄ dictum ē sc̄oz & seruitutes. & q̄
blasphemantes dñm. Inimici dñi sed etiā mali xp̄iani. qui mundi d̄cebris & amoris.

XIII. deserunt. & terrena caelestibus pponunt. Quicūq; exuoluerit. 7 rē. adhielatus.
de inimicis dī disputat. ergo inimici dī. omīs. Inquisitōes negat. amatores mundi.
omīs de quib; dī. quō exelunmū. t. p. Id: siue. Intra etiam. siue extra sint.

A utputatis quia Inanē scriptura dicit. Illa uidelicet quae amatoz societate fideles
cohercet. hae p moysen loquit. q̄ inibis factus cū dīs. n. e. d. eoz. Trursur.
q̄ facies opē rēoz. q̄ destruet eos & a eoz. Ad inuidiā cupiscit sp̄s 7 rē. Intra S
rogatus p increpationē legendū: quasi diceretur. Nūquid sp̄s gratia q̄ signati
estis Indie redēptionis hoc cupiscit ut inuideatis alterutrum. Aliter.
aduersus inuidiā morbū ut debellatur & auris mentib; ex tripdus sp̄s desiderat.

A lūcie elapsū hominis Intellogit. Holere p concupiscentiā amicitias mundi
Inherere. q̄ sp̄s m̄tis ur̄ae dū terrena cupiscit. aliter Inuidet qd cupiscit;

S M aiorē aū dā gratiā. scilicet dñs quam amicitia mundi quia hęc tēnē
cum dolore remittenda illa gaudium largitur a dēo nā. sed modo
quib; largitur ostendit. Vt sup̄bis resistat. i. his q̄ osidē inuitatē suā. q̄ p̄m
tendo dō subdi nolunt. q̄ sup̄nū auxiliū quærere negligēt. quasi ipsi sibi sufficiant

S H umilib; autē dat gratiā. quise Insuper plagis uiciorū uerō medico ad salutē
humiliter subdunt. desiderate sanitatis dona p̄cipiant. Ad p̄pinquate S
dño. p̄ humilitatē ei uesigia secundo. & ad p̄pinquebit uobis. p̄ mactam
de angustis liberando. Virtutū reuictor & uiciorū amator. siluinos in
loco. huic p̄pē: dñs. illi longe. Sic de uisus dñs. p̄pē: dñs omnibus

inuocantibus eum. longaque de rebus. longo et a peccatis. salutem. Nam dicitur longe non est locus
sed affectus. Emundate manus peccatorum. et hoc est ueraciter nos de ad
pinguere. ut operum mundicia et simplicitate cordis habeamus. Misere
estote. et nolite amare locupletari et gaudere in hoc seculo sed memores
scelerum que fecistis hoc potius precor. ut breues miserias huius uite
et paupertatem a lamentatione transiatis ad gaudia eterne perfringatis. que
et lacrima temporalis prope uos lugeratis. Nolite detrahere de dextris uestris. et
hoc uerum superius respicit quo ait. litigatis et belligeratis. Detrahit autem legi
qui detrahit fratri quasi ipse in re fecerit uitando destructionem. dicens propterea
Detrahente secreto. et in leuitico. non est criminator. et si in per. Alii qui
detrahit fratri legis iussa facientia. detrahit legi et iudicat legem quare et dicitur iusserit.
Nam qui detrahit fratri per diuina in iustis libere ferentia. detrahit legi que tenet in
iustis abliuis preceptum dicens. Non memoreris iniurie ciuili tui. Tu autem quis es
qui iudicas. et temeritatem arguit proximum iudicantis. nec sua factum fragi
litatis. tunc et temporalis in certum pendentes. quod nunquam per imitationem de
terre exelsi. qui proximum iudicat ei que iudicat potestati subicitur. et in.

Ecce non dicitur hodie aut cras. et tunc. Alii etiam arguit temeritatem que est in uoluntate
uitae suae nullam habentes. de multorum temporum lucra animos suos in futura dis
tendunt. et super iudicis examinem ad rem non reuocant. Que est enim uitam. et
doctum prauorum breuem in presentia. que tamen mors sequetur eternam. et non uitam.

seclurū . q̄ iustitō uerius uiuere incipiunt . cū ad huius uitae finē per uenerint .

S ueritū bonū facere . 7^{rt} . p̄ totā epistolā ostendit . eos quib; ^{scripsit} sc̄iam bonafaciendi habuisse fidem q̄ eccl̄ie didicisse . ad ut magistros alius se fieri posse p̄sumerent . nec tñ adhuc p̄fectiōe operū neque multis humilitatē . nec continentia sermonis adeptos eē . itē illos h̄c alia increpationis & exortationis uerba maxime terrā . In eo q̄ scientē bona & non facientē quāno utt mauius eēt habere peccatū quā illum qui ignoranter deliquit licet nec ipse a peccati liber esse possit . qui nescius errat . cū ipsa boni ignorantia n̄ parū sit malū . Hic & enim dñs ait .

S eruus q̄ scit uoluntatē domini sui & n̄ facit . uapulabit multis . Quia uero cognouit

& facit digna plagis . u . p . Agite n̄ diuites . 7^{rt} . N̄c dū tēp̄ acceptabile [XVI]

& dies salutis futurae sp̄narū miserias flendo & elemosinas faciendo uitate

A urū & arḡ ur̄m eruginā . 7^{rt} . N̄ solum impios 7 in misericordis diuites gehennae ignis in torm̄tis & cruciat . sed etiā ipsa putrē facta crū diuitiarū m̄moriae quib; facile suis possent redimere nequitiās . n̄ min⁹ & ante iudicium animas eorū 7 p̄ resurrectionē etiā carnes & ur̄ . Dum sibi ipsi grauit̄ irasci incipiunt . quare sua scelera elemosinis abluere noluerint .

S ic illi purpurato diuiti . erugo diuitiarū . In testimoniu nequitiā . & augm̄tū uersā erit penoz . q̄ dō p̄ increpationē audiū . fili recordare q̄ . r . b . i .

u . t . 7^{rt} . Et manducabit carnes ur̄as . 7^{rt} . Manducat etiā . erugo

carnes . u . diuitias carnales sic ignis . In animā extrinsecus flamma luxurie

cruciat. & nimis interius pungit suae tenacitatis dolae accusat. q. sepe contingit.

Thesaurizastis in terra. 1. pauperibus non passis interius ludicis in vestro in collectione pecuniarum accumulastis. Ecce merces operum vestrorum. 1. quanta iniquitas super bonos quibus sufficientiam habent. non solum pauperes non creant. sed et ipsis quoque famulis t. mercenarius debet mercedem reddere nolunt. Et clamor ipsorum 1. sabaoth. 1. sceleratum ut hoc terram sine terra pauperes non possunt vivere. Epulastis estis. 1. Neglectistis caelestibus gaudiis. 1. quae pro afflictione epulastis in carnes diligitis. quos tanta miseria in futuro cruciabit. ut nec guttae aquae possit adquiri. In iherosolymis enutristis. 1. In deliciis et libidine. pauperum nutrimento tempto.

Indie occisionis 1. Iustus appellat dominum saluatorem. ut sanctus Hieronymus ait. quae phariseis non passis patres vestri. 1. an. d. a. l. e. u. n. p. & h. f. Hoc enim capitulo illos diuites alloquitur. qui in nomine domini iurauerunt in eodem fidei accepere. quae saluarentur. de quibus. 1. super dicitur. non in diuites. o. u. p. p. Taliter dispersos opera fidei facere stultis. ut in eadem credentes ad fidem suam deat. ut erit.

Patientes igitur estote fratres. 1. increpatis superbis et infidelibus. haec tunc fideles ad patientiam quod alii fuerant improbitate lapsi. Insinuans finem in facere. ut aut ipsi ad dominum raperentur. aut pro fidei potestate praeceperunt.

Ecce agricola. 1. Sille pro fructu temporali tam patienter laborat quanto magis uos pro eterno omnia nunc aduersa sustinere debetis. Accipite fructum temporalem pro uero fructu. 1. uitae anime post mortem & seruitutem carnis in corruptione.

post uid.

Alit tempora neū hōpib; iustitiae. Serenā in retributione laborū. Iusticiā illud
 apti. habetis fructū ur̄m. h. s. f. u. u. eternā. Nolite in gemescere. q̄t. quasi uos
 maiore meritis aduersa patiamini q̄ securitates ur̄i sceleratissimi. n. l. patiantur
 aduersi. Ut iudicemini. Idē ut iudicemini in eo qui iudicē iustū q̄
 in q̄ agere ut iudicet. Ecce iudex anelantē. q̄t. quia uobis p̄m̄tū
 patientia. q̄ aduersi. p̄m̄tū p̄m̄tū. Anelantiam uū ad h̄m̄tū. q̄t.
 p̄m̄tū. ad noscendū omnia quae gerit. t. eto uenit ad retribuendū. quib;
 illis quae singuli meritis. Ecce beneficam̄ es. q̄t. usque iob. auctis. XVIII
 Laborem inquit a patientia iob. lectione cognouit. & duplicia ei p̄p̄t̄
 refertur. Etenim quoq; in uice longanimitē susceptū ad h̄m̄tū. auctis
 de gloria. ascensionis eius & resurre. euangelica p̄dicationis. Cognouit

Quo misericors. dñs. q̄t. ut in p̄sentis uos a temptationib; liberet.
 p̄p̄t̄ fidei eorū hominū. in uentis glorificet. t. post martē in occultis
 coram. q̄ nec sic quicq; memoria laudis quae meruer̄ ab hominib; auferat.

Ante omnia h̄m̄tū mei. q̄t. qui in mactiferū uirus lingue uide. trahendo & iudicando. XVIII
 a uis auctis; & haurire de p̄dicatione q̄ in auctis; in gemescere
 phibuit. tollit etiā iurandi os & uelut q̄ q̄bus die lenē uide. ut q̄ arui
 pendunt sententiā dñi dicentes. Omne uerbū otiosū q̄t. h. s. f. u. u. d. e. r. d. i.
 Ut iudicet sub iudicio decidetis. Ideo inquit uos a iurationis culpa compescione freq̄tē
 ueraciter iurando. aliquid in p̄sentis decidetis. sed t̄c̄ longe ab hoc uita p̄t̄

ut ne uerū deierare nisi extrema necessitate uelut. sed ille sub iudicio elicitur

q̄ simū quā sapus in quā op̄ deierat q̄ sup̄flua locutionis: reus.

2

Tristatur aut aliquis in q̄rt. Sup̄ in p̄s̄suris ingemescere phibuit nunc en̄ q̄d
faciant ostendit. Siquis uob̄ tristitia acciderit. t̄ ab aliis hominib; in
lata in lura t̄ culpa accidente t̄ domestico d̄no. t̄ quilibet ratione tristari
o t̄ gert. nullo horū in uicē murmuratur. ueniat se potius in eade d̄maute
ut solationis uob̄ gratia mittat. ne uos tristitia s̄ti s̄ sumat q̄: m̄te operat.
Ipsi quaq; nouicē m̄stria de corde uro p̄ dulcē p̄selmadiā repellat.

Infirmat aliquis in q̄rt. Sic dedit tristitia s̄ silis. ut ipse p̄ se uerū s̄ciet
& infirmanti corpore t̄ fide. ut q̄a maiore: plagis plurimoz aduicis & h. *referat*
seniaz securus s̄ciet. & se amur murio t̄ uerū. neq; iuuenib; & indoctis causā suā
ne h̄t̄ saliḡd̄ alioq; aut ē silu nocentis accipiat.

Unguentes: uoles. hoc fecer̄ apti ut legit̄. q̄ adhuc ī suā uida ut infirmi oleo s̄c̄o
ungunt̄. & amittente oratione s̄c̄ent̄. q̄ t̄ salū p̄t̄b; licet facere. s̄c̄amib;

Xpianis ut Innocentius papa s̄c̄t̄ In nomine d̄ni. l. oleo In nomine d̄ni s̄c̄t̄o.

In unguendo nomē d̄ni In uoc̄at̄. C̄si In peccatis s̄c̄t̄ p̄ peccato anima
sape Infirmat̄ caro ut opt̄ s̄c̄ h̄digne corpus d̄ni p̄ cupientib; d̄t. Ideo In uos
mult; Infirmi. 7. 7. Si enim Infirmi peccata sua p̄t̄b; confessi. p̄fecte em̄dare
p̄mittunt̄. dimittent̄ eis. absq; c̄fessione aut̄ non dimittentur.

Confitemini ergo alterut̄. 7. 7. Cotidianā p̄leua coequalib; c̄fiteamur. ut illa
oratione munemur. Gracioris aut̄ In manducā l̄p̄r̄e sacerdot; Pandamur.

atq; ad ei arbitriū qualit̄ & quanto temp̄e lufferit potenter em̄l . Multū enī uicidat̄ . 7rt .

De uenē doct̄ & exēplo quantū deprecatio iustitiae licet assidua . cū helias una oratione
tū longo temp̄e stannuerit celos & rursum ubi uoluit . negat̄ t̄ris aquis restituerit ;

Helias homo erat . 7rt . De pulchre de his oratione locutus tra incipit . ho mo
nāq; erat : licet nulli uirtute seect̄ . similis nobis origine carnis . Passibilis mentis
fragilitate & carnis . Carnis fragilitate erit passibilis apud sapē tenā uelūā
uictū querendo . Mentis aū cū uisus mulierulz ministeriū p̄desert fugiebat

f

FINIT GLOSA IN EPIT̄ BEATI IACOBI . INCIPIT IN PETRI PR
OBEM . ARGUMENTUM .

Simon petrus filius iohannis
punita galilea amicus bethsaida fr̄ andrea ap̄t̄ discipulus saluatoris In uicti
toto abe diffusus & peregrinos in hoc seculo monstrat q̄ p̄sentis uitaē penitenti
suadē . et in nouā uitā p̄ficere tota sollicitudine & horat̄ .

Petrus apostolus ihū xp̄i electis aduenit̄ . 7rt . Aduenit̄ latine . gr̄ca p̄seliti di
cuntur . quonominē appellabunt iudei eos q̄ de gentib; nati Indm̄ credere . & ap̄t̄ uisi
scdm̄ di legē uiuere uoluer̄ . Ex quib; nūm̄ra fuer̄ quidē eoz̄ q̄ indie pentecostes .
p̄dicantibus ap̄t̄s credider̄ . ut legit̄ q̄ iudei & p̄seliti ad eum̄ . Electi aduenit̄
dā q̄ de gentilitate ad susceptionē diuine legis & legulib; institutis ad gratiā
fidei p̄uenire meruer̄ . Unde s̄c̄ hieronim̄ de his loquens ait . q̄ beatus petrus
p̄ episcopatu antiochenā ecclē . & p̄ p̄dicatōne dispersionis eoz̄ q̄ de circūcisione
in ponto galatia . cap . as . & bit̄ . sc̄to claudii anno . ad expugnandū simonē
magū romā p̄p̄xi

S